

Udvælgelse af familiedonor

Udvælgelse af familiedonor til stamcelletransplantation og stamcellehøst af donor
Vi henvender os til dig med denne informationsspejce, da du har en søster/bror som muligvis skal transplanteres med bloddannende stamceller fra knoglemarven. I den forbindelse vil du blive indkaldt til snarlig vævstypning (en blodprøve), som du nok er informeret om af din søster/bror.

Frivillighed

Det skal understreges, at det er frivilligt, om du vil afgive en blodprøve til vævstypebestemmelse, og om du vil donere stamceller.

Hvem har behov for transplantation med bloddannende stamceller?

Den største gruppe af patienter har blod- eller lymfekræft, andre har anden alvorlig blodsygdom eller medfødt stofskiftesygdom. Alle er tilstande, hvor transplantation med bloddannende stamceller fra en rask donor vil kunne helbrede patienten.

Kontakt

Stamcellesygeplejerske: 3545 1403 (07.30-14.30)
Vagthavende læge: 3545 1401 (08.00-16.00)
3545 2031 (16.00-08.00)
Weekend, hele døgnet: 3545 2031
Overlæge, stamcelle: 3545 8892 (08.30-15.30)

Rigshospitalet
Inge Lehmanns Vej 7
Opgang 2, 3. sal
2100 København Ø

Hvem er egnet som donor?

Der vil være størst chance for at finde en donor blandt en patients helsøskende. Du skal have den samme vævstype, som din søster/bror, for at være egnet som donor. Vi ved endnu ikke om din vævstype passer, men det kan en blodprøve vise.

Du skal også være rask og kunne tåle at få udtaget stamceller. Patientens læge på den henvisende afdeling vil derfor spørge patienten om alle søskendes formodede helbredstilstand.

Forudsætning for at du kan bruges som donor

- At din vævstype passer med din søster/bror.
- At din helbredstilstand er i orden (se næste afsnit).
- At der vurderes at være behov for transplantation af din søster/bror.
- Helbredsmæssige årsager til udelukkelse af donor
- Generelt gælder, at man skal være sund og rask for at kunne donere stamceller.

Der kan være forskellige helbredsmæssige årsager til, at du vurderes ikke at være egnet som donor.

F.eks.

- Tidligere eller nuværende kræftsygdom
- Tidligere eller nuværende tilfælde af blodpropper
- (hjertekarsygdom)
- Svær lungesygdom
- Graviditet
- Visse autoimmune sygdomme (f.x. kronisk leddegigt, kroniske tarmsygdomme, sygdomme i øjet samt autoimmunsygdom i skjoldbruskkirtlen)

Vi vedlægger et "Helbredsskema", som vi skal bede dig om snarest at udfylde og returnere i vedlagte frankerete svarkuvert til Blodbanken, Stamcellesektionen.

Vævstypebestemmelse

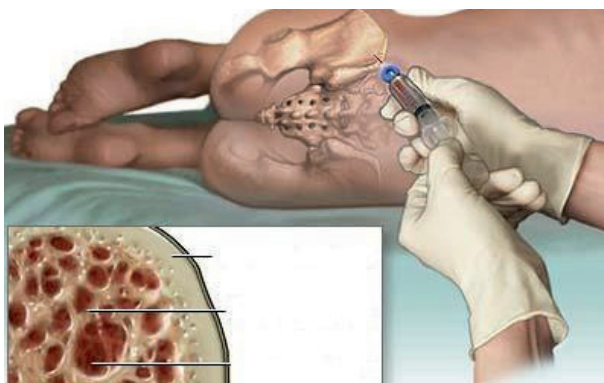
Vævstypen bestemmes på en blodprøve fra dig. Blodprøven udtages på Rigshospitalets Vævstype-laboratorium eller via egen læge.

- Når vævstypen foreligger, vil du få besked om svaret.
- Hvis din vævstype passer med din søster/bror og der vurderes at være behov for transplantation, vil du blive indkaldt igen til fornyet vævstypebestemmelse, for at kontrollere at den første vævstype er korrekt. Samtidig med denne undersøgelse foretages undersøgelse for HIV og leverbetændelse (hepatitis B og C)
- Er der flere søskende, der kan anvendes, udvælger transplantationsenheden donor.
- Er der ingen mulige familiedonorer kan man søge en ubeslægtet donor i Danmark eller udlandet.

Stamcelledonation

Hvis du bliver udvalgt som mulig donor, vil du:

- Modtage en indkaldelse til information om høstproceduren fra Transplantationsafsnittet på Rigshospitalet.
- Gennemgå en helbredsundersøgelse i Blodbankens Stamcellesektion på Rigshospitalet.
- Der vil ved denne undersøgelse bl.a. blive taget yderligere blodprøver mhp. helbreds-vurdering.

Den endelige vurdering og afgørelse om din egnethed som donor påhviler lægerne, som forestår samtale og helbredsundersøgelse af dig.

Du kan donere bloddannende stamceller ved såkaldt høst af celler enten fra knoglemarven eller fra det perifere blod. Kroppen gendanner automatisk den donerede mængde stamceller.

Nedenfor gives en kort orientering om de to donationsmuligheder. Hvis du findes egnet som donor og giver foreløbigt tilsagn vil du få detaljeret information om den høstprocedure, lægerne har valgt som den bedst egnede i dit tilfælde.

Perifer stamcellehøst

Ved høst af celler fra det perifere blod behandles du med daglige indsprøjtninger, f.eks. i låret, af medicin indeholdende stamcellevækstfaktor. Stamcellevækstfaktor er et stof, der findes normalt i ganske små mængder i blodet. Indsprøjtningerne gives i 4 til 6 dage før og under stamcellehøsten. Normalt høstes i 2 dage.

Du er ikke indlagt på hospitalet under behandling med stamcellevækstfaktor og kan oftest passe dit arbejde normalt. På høstdagen møder du om morgenen på Rigshospitalet og kan gå hjem om eftermiddagen.

Høsten foregår ved at blod tappes fra en vene i din ene arm, føres igennem en maskine, der frasorterer en del af de hvide blodlegemer, herunder stamcellerne, hvorefter den resterende del af blodet gives tilbage til dig gennem en kanyle i den anden arm.

Knoglemarvshøst

Ved høst af celler fra knoglemarven får du under fuld bedøvelse udtaget bloddannende stamceller fra bækkenknoglen.

Du indlægges på transplantationsafsnittet på Rigshospitalet dagen før knoglemarvshøsten. Knoglemarvshøsten foregår næste morgen, og du kan tage hjem den følgende dag.